

نوین گام

مرجع آموزش ابتدایی، دبیرستان و کنکور

ما توی این مسیر هواتون رو داریم

چجوری؟! اینجوری

۱- اوضاع سیاسی ایران هنگام تأسیس حکومت صفوی چگونه بود؟

کشور ما حکومت واحد و قدرتمندی نداشت و دچار تفرقه و تجزیه شده بود. حاکمان بخش های مختلف ایران با هم در جنگ بودند. به همین دلیل، امنیت و آرامش شهرها و روستاها از بین رفته و امور کشور مختل شده بود.

۲- همزمان با حکومت صفویان کدام حکومت های همسایه در فکر گسترش قلمرو خود بودند؟

امپراتوری عثمانی که با حمله های پیاپی به سرزمین های همجوار، بر قلمرو خود می افزود. سلطان عثمانی خود را خلیفه مسلمانان می دانست و به ایران نیز طمع داشت. در شمال ایران (ماوراء النهر)، اُزبک ها قدرت گرفته بودند و به مرزهای ایران می تاختند.

۳- شیخ صفی الدین اردبیلی که بود؟

شیخ صفی الدین اردبیلی از صوفیان معروف زمان خود بود که پیروان و هواداران زیادی داشت و خانقاهش در اردبیل مورد توجه مردم و حاکمان محلی بود.

۴- صوفیان بیشتر وقتشان را در .. خانقاه.. به ذکر گفتن و انجام دادن مراسم خاص خود می گذراندند.

۵- پس از مرگ شیخ صفی، اداره خانقاه در خانواده او .. مورثی.. شد.

۶- مهمترین طرفداران خانقاه شیخ صفی چه کسانی بودند؟

ایل های مختلف ترک بودند که به قزلباش شهرت داشتند.

۷- شاه اسماعیل که بود؟

یکی از نوادگان شیخ صفی بود.

۸- شاه اسماعیل صفوی چگونه خود را شاه ایران خواند؟

به کمک نیروهای نظامی قزلباش ها، نخست شروانشاهان و آق قویونلوها را شکست داد و پس از تسلط یافتن بر تبریز، خود را شاه ایران خواند.

۹- اقدامات شاه اسماعیل صفوی را پس از تاج گذاری بنویسید.

مذهب شیعه را رسمی کرد. حاکمان مناطق مختلف را یکی پس از دیگری از میان برداشت. با شکست دادن اُزبک ها در خراسان، بر سراسر ایران مسلط شد. حکومت ایران را یکپارچه و نیرومند کرد.

۱۰- شاه اسماعیل پس از تسلط به کدام شهر خود را شاه ایران خواند؟

الف) تبریز (*)   ب) اصفهان ( )   ج) اردبیل ( )   د) قزوین ( )

۱۱- شاه اسماعیل توانست قلمرو خود را به حدود دوره ساسانیان برساند. صحیح (*) غلط ( )

۱۲- با تأسیس حکومت صفوی، چه تغییرات مهم سیاسی، اجتماعی و مذهبی در ایران ایجاد شد؟

کشمکش و خونریزی و جنگ بین حاکمان محلی از بین رفت. شهرها و روستاها آباد شدند. صنعت پیشرفت کرد. اختلافات مذهبی از بین رفت و ایران دارای یک دین و مذهب واحد شد. بین مردم اتحاد و همدلی بوجود آمد و ایران دارای یک حکومت مرکزی قدرتمند شد.

۱۳- مهم ترین دشمنان صفویان چه کسانی بودند؟

اُزبک هادر شرق و عثمانی ها در غرب

۱۴- دلیل حمله سلطان عثمانی در زمان شاه اسماعیل به ایران چه بود؟

چون از شکل گیری سلسله قدرتمند و شیعه مذهب صفویه ناخشنود بود.

۱۵- جنگ چالدران را توضیح دهید.

در جنگی که میان سپاهیان دو کشور ایران و عثمانی در چالدران (نزدیکی شهر خوی امروزی) رخ داد، شاه اسماعیل و سربازانش شجاعت زیادی نشان دادند اما سپاه عثمانی به کمک سلاح های آتشین مانند توپ و تفنگ که سپاه ایران از آن بی بهره بود، پیروز شد.

۱۶- علت شکست ایران در جنگ چالدران چه بود؟

چون سپاه عثمانی از سلاح های آتشین مانند توپ و تفنگ استفاده کرد ولی سپاه ایران از آن بی بهره بود.

۱۷- پس از جنگ چالدران، .. تبریز .. به اشغال عثمانی ها در آمد.

۱۸- پس از شاه اسماعیل چه کسی به حکومت رسید؟

پسرش تهماسب

۱۹- اقدامات شاه تهماسب را بنویسید.

او با سرو سامان دادن به اوضاع داخلی و دفع حمله های ازبکان و دولت عثمانی، موفق شد حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم کند.

۲۰- علت انتقال پایتخت از تبریز به قزوین توسط شاه تهماسب چه بود؟

چون تبریز همواره در معرض هجوم سپاه عثمانی بود.

۲۱- اوج قدرت حکومت صفوی در زمان چه کسی بود؟

شاه عباس اول (پنجمین شاه صفوی)

۲۲- اقدامات شاه عباس صفوی را بنویسید.

ازبک ها و عثمانی ها را شکست داد و تا پشت مرزهای ایران عقب راند. پایتخت را از قزوین به اصفهان منتقل کرد. برای آبادانی کشور بسیار کوشید.

۲۳- کدامیک از پادشاهان صفوی پایتخت خود را از تبریز به قزوین انتقال داد؟

الف) شاه عباس اول ( )   ب) شاه اسماعیل ( )   ج) شاه تهماسب (*)   د) شاه سلطان حسین ( )

۲۴- کدامیک از پادشاهان صفوی پایتخت خود را از قزوین به اصفهان انتقال داد؟

الف) شاه عباس اول (*)   ب) شاه اسماعیل ( )   ج) شاه تهماسب ( )   د) شاه سلطان حسین ( )

۲۵- به چه دلیل ایران پس از شاه عباس از داشتن پادشاهی لایق و توانمند محروم ماند؟

سیاست کشتن و کور کردن شاهزادگان و جلوگیری از حکومت آنها بر ولایت ها، باعث شد تا آنان شیوه کشور داری را نیاموزند.

۲۶- چرا پس از شاه عباس اول امور حکومت مختل و هرج و مرج کشور را فرا گرفت؟

چون در نتیجه ضعف و بی لیاقتی شاهان، مقام های کشوری و لشکری دچار اختلاف و درگیری شدند و از انجام دادن مسئولیت های مهم خود بازماندند.

۲۷- اولین، قدرتمندترین و آخرین پادشاه صفوی چه کسانی بودند؟

اولین: شاه اسماعیل   قدرتمندترین: شاه عباس اول   آخرین: شاه سلطان حسین

۲۸- چرا شاه سلطان حسین تسلیم محمود افغان شد؟

وقتی اوضاع ایران دچار نابسامانی شد، گروهی از افغان ها در قندهار سر به شورش برداشتند و پس از پیروزی بر حاکم آن ولایت، به سوی اصفهان حرکت کردند. سلطان حسین صفوی که نمی توانست با این گروه شورشی کوچک مقابله کند، پس از چند ماه محاصره، به ناچار تسلیم شد و به این ترتیب، محمود افغان، سردسته شورشیان، بر پایتخت و قسمت هایی از ایران مسلط شد.

۲۹- محمود افغان در کدام شهر سر به شورش پرداخت؟

قندهار

۳۰- کدام شهرها پایتخت صفویان بودند؟ و دلیل تغییر پایتخت صفویان چه بود؟

تبریز، قزوین و اصفهان. برای دور شدن از مرزهای کشور بخصوص عثمانی ها.

۳۱- دلایل سیاسی و نظامی ضعف و فروپاشی حکومت صفوی چه بود؟

شاهزادگان صفوی بیشتر وقت خود را به خوشگذرانی در حرم سراها می گذراندند و لیاقت اداره کشور را نداشتند. مقام های اداری و نظامی نیز برای خود حرم سراهایی درست کرده بودند و به انجام مسئولیتها خود نمی رسیدند. و حمله افغان ها به سردستگی محمودافغان به ایران.

۳۲- در رأس قدرت حکومت صفوی .. شاه .. قرار داشت.

۳۳- شاهان صفوی چگونه حکومت می کردند؟

شاهان صفوی، همچون فرمانروایان پیش از خود، اختیارات زیادی داشتند و با استبداد بر کشور حکومت می کردند. همه مقام های کشوری و لشکری مطیع فرمان شاه بودند و اجازه نداشتند مخالف خواست و اراده او عمل کنند.

۳۴- بعد از شاه در دوره صفوی چه کسی قرار داشت؟

الف) وزیر بزرگ (*) (ب) قزل باشها ( ) (ج) فرماندهان نظامی ( ) (د) صوفیان ( )

۳۵- در زمان صفویه اعتماد الدوله لقب کدام مقام بود؟

الف) وزیر بزرگ (*) (ب) قزل باشها ( ) (ج) فرماندهان نظامی ( ) (د) صوفیان ( )

۳۶- وظیفه وزیر بزرگ در دوره صفوی چه بود؟

مسئول امور اداری و مالی کشور بود اما در مقابل شاه قدرت و اختیار چندانی نداشت.

۳۷- فرماندهان نظامی در دوره صفوی چه وظایفی داشتند؟

در اداره حکومت صفوی نقش بسیار مهمی داشتند و علاوه بر فرماندهی سپاه، معمولاً حاکم ولایت های مهم نیز بودند.

۳۸- تا زمان شاه عباس اول، سران ایل قزلباش حاکم ولایت های مختلف ایران بودند. صحیح (*) غلط ( )

۳۹- شاه عباس برای تقویت حکومت مرکزی چه کرد؟

برای تقویت حکومت مرکزی و جلوگیری از نافرمانی و بی نظمی سران ایل قزلباش، حکومت ولایت ها را از آنان گرفت و به افراد غیر قزلباش سپرد. همچنین در کنار سپاه قزلباش، سپاه جدیدی از افراد غیر قزلباش تشکیل داد و با کمک گرفتن از اروپائیان، این سپاه را به تفنگ و توپ مجهز کرد.

۴۰- چرا شاه عباس سران ایل قزلباش را از حکومت ولایت ها برکنار کرد؟

برای تقویت حکومت مرکزی و جلوگیری از نافرمانی و بی نظمی سران ایل قزلباش، حکومت ولایت ها را از آنان گرفت.

۴۱- آثار و نتایج اقدامات اداری و نظامی شاه عباس اول را توضیح دهید.

شاه عباس با برکناری سران قزلباش از حکومت ولایات باعث تقویت حکومت مرکزی شد. و با تشکیل سپاه جدید غیر از قزلباش ها که مجهز به توپ و تفنگ بودند، باعث شد در برابر شورش قزلباش ها نیروی نظامی قوی دیگری داشته باشد.

۴۲- شروع قرون جدید در اروپا، همزمان با به قدرت رسیدن چه سلسله ای در ایران بود؟

سلسله صفوی

۴۳- به چه دوره ای قرون جدید می گویند؟

قرن های شانزدهم تا نوزدهم میلادی را در تاریخ اروپا قرون جدید می گویند.

۴۴- اروپائیان چگونه بخش های وسیعی از قاره های آمریکا، افریقا و آسیا را مستعمره خود کردند؟

آنها با ساختن کشتی های بزرگ و مجهز به توپ های جنگی به سرزمین های دیگر رفتند و آنها را مستعمره خود کردند.

۴۵- پیش گامان استعمار در اروپا کدام کشورها بودند؟

پرتغال، اسپانیا، انگلستان و فرانسه

۴۶- در آستانه تأسیس سلسله صفوی، پرتغالی ها کدام نواحی ایران را تصرف کردند؟

جزایر و سواحل جنوبی ایران را تصرف کردند و تجارت خلیج فارس و دریای عمان را در اختیار گرفته بودند.

۴۷- چرا شاه اسماعیل نتوانست پرتغالی ها را از ایران بیرون کند؟

به دلیل نداشتن کشتی جنگی نتوانست در برابر پرتغالی ها کاری از پیش ببرد.

۴۸- شاه عباس چگونه توانست پرتغالی ها را از ایران بیرون کند؟

شاه عباس از رقابت انگلیسی ها و پرتغالی ها استفاده کرد و به کمک کشتی های جنگی انگلستان، پرتغالی ها را از سواحل و جزایر ایران بیرون راند.

۴۹- شاه عباس از رقابت کدام دولت برای بیرون راندن پرتغالی ها استفاده کرد؟

الف) فرانسه ( )   ب) انگلستان (*)   ج) روسیه ( )   د) آلمان ( )

۵۰- در زمان صفویان چرا اروپائیان نمایندگانی برای عقد قرارداد به ایران می فرستادند؟

در آن زمان اروپائیان شرکت های بزرگ تجاری تأسیس کرده بودند و می خواستند که روابط تجاری خود را با دیگر کشورها و از جمله ایران افزایش دهند. به همین دلیل، نمایندگانی را برای عقد قراردادهای بازرگانی به کشور ما فرستادند.

۵۱- انگیزه و هدف های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی اروپائیان از ارتباط با ایران دوره صفوی را از متن درسی استخراج و دسته بندی کنید.

سیاسی: داشتن دشمن مشترک به نام عثمانی .

اقتصادی: پس از انقلاب صنعتی تولیدات اروپائیان زیاد شده بود آنها می خواستند برای این تولیدات بازار یابی کنند.

فرهنگی: اشتیاق اروپائیان به جهانگردی و تبلیغ دین مسیحیت در ایران.

نوین گام

مرجع آموزش ابتدایی، دبیرستان و کنکور

ما توی این مسیر هواتون رو داریم

چجوری؟! اینجوری

